

Tweede Kamer t.a.v. de Vaste Kamercommissie van Economische Zaken

Per mail gestuurd.

CC: Minister van Economische Zaken

Datum

10 september 2024

Ons Kenmerk

24-045 PB/KB/ae

Betreft/ Onderwerp

Inbreng FNV t.b.v. Commissiedebat Staat van de Economie

Geachte Kamerleden,

Op 11 september spreekt u in een commissiedebat over de Staat van de Economie. Hiervoor heeft de minister van Economische Zaken een brief naar de Tweede Kamer gestuurd waarin hij ingaat op de staat van de Nederlandse economie. In deze brief lichten wij graag toe hoe de FNV aankijkt tegen dit onderwerp.

Jaarverslag van de BV Nederland

De FNV publiceerde afgelopen voorjaar het onderzoeksrapport '*Jaarverslag van de BV Nederland 2023: Winstgroei het nieuwe (ab)normaal*¹'. Uit dit onderzoek bleek dat de winstgroei van bedrijven in 2023 verder steeg met 11%. Dat is bovenop de 36% in de periode 2019-2022. Dat is extra opvallend gezien het feit dat de omzet in 2023 gelijk bleef. Een tweede belangrijk resultaat is dat de winsten (voor belasting) twee keer zo hard stegen als de personeelskosten; deze groeiden slechts met 5%. De kloof tussen de salarissen van werknemers en de winsten van bedrijven is dus nóg groter geworden. De FNV vindt dat bedrijven meer moeten investeren in hun werknemers, de samenleving en hun eigen toekomst; en niet alleen in hun aandeelhouders.

Eerlijke verdeling nodig voor een gezonde economie

De FNV ziet net als de minister groei van de economie niet als een doel op zich. Een gezonde economie is voorwaardelijk voor een gezonde samenleving. Een gezonde economie heeft dus niet alleen de groei van de welvaart als doel, maar verdeelt deze ook eerlijk op de lange en de korte termijn.

---

¹ [Scheefgroei zet door - FNV](#)

In een gezonde samenleving heeft een eerlijke verdeling van de welvaart en het welzijn een prominente rol. Net als de minister zien wij in dat de groei de afgelopen jaren niet gelijkmatig verdeeld is geweest over de verschillende groepen. Anders dan de minister zien wij deze beweging echter niet zomaar omdraaien.

Dat de groei van onze economie niet evenredig wordt verdeeld over de bevolking is namelijk niet nieuw. De afgelopen 50 jaar hebben de meeste groepen mensen hun welvaart zien toenemen, maar deze toename is voor de ene groep veel groter geweest dan voor de andere. Al sinds eind jaren 70 daalt namelijk het aandeel van het bbp dat terechtkomt bij werkenden. Een steeds kleiner deel van wat we met elkaar verdienen, komt daarmee terecht bij zij die de arbeid leveren om onze economie draaiende te houden. De AIQ daalt al jaren. In 1975 lag deze nog boven de 80².

Met name aan de onderkant van de arbeidsmarkt hebben werknemers de afgelopen 50 jaar maar weinig geprofiteerd van de economische groei. De armste 10% is er zelfs in koopkracht op achteruitgegaan in deze periode, terwijl in deze zelfde 50 jaar de arbeidsproductiviteit per gewerkt uur met circa 70% is toegenomen. De minister spreekt de wens uit om de arbeidsproductiviteit van Nederland te verhogen. Maar zonder een eerlijke verdeling van deze groei, hebben juist de werknemers met een laag loon hier weinig aan. Er zijn beleidskeuzes voorhanden dat zowel productiviteit bevorderend werkt als bijdraagt aan een eerlijke inkomensverdeling.

De eerste voor de hand liggende interventie is het afzien van bezuinigingen op het (hoger)onderwijs. Uit talloze studies blijkt namelijk dat juist onderwijs bijdraagt aan economische groei en de kansgelijkheid sterk vergroot. Hierbij het van belang dat eenieder ook toegang heeft tot dit onderwijs.

De tweede interventie welke bijdraagt aan zowel meer gelijkheid als hogere economische groei is het verhogen van het minimumloon. Juist nu in een blijvend krappe arbeidsmarkt is het van belang dat werknemers daar werken waar zij het meeste bijdragen. Het minimumloon is de afgelopen 50 jaar echter relatief steeds lager geworden ten opzichte van de rest van de lonen. Daarmee maken we het eenvoudig voor ondernemers om businessmodellen met lage productiviteit in stand te houden. Het verhogen van het minimumloon zorgt ervoor dat ondernemers moeten gaan innoveren en investeren wat de productiviteit ten goede komt. Dat is ook in lijn met de minimumloonrichtlijn die implementatie in Nederland behoeft. Uitgangspunt vanuit de FNV is in lijn met het voorstel uit Europa van 60% mediaan. Met het verhogen van het minimumloon kunnen dus twee vliegen in één klap geslagen worden: de ongelijkheid wordt teruggedrongen en de economische groei wordt aangejaagd.

---

² [Aandeel arbeid in de economie verder gedaald in 2023 | CBS](#)

Zoals de minister aangeeft kan de overheid door middel van publieke R&D, innovaties en de toepassingen daarvan aanjagen. Het verstrekken van overheidsgeld aan particuliere bedrijven moet afhankelijk worden gesteld van een reeks sociale en ecologische vereisten. Denk hierbij aan onder andere:

- zorgen voor goed werk, goed betaald, zeker en duurzaam;
- investeren in om- en bijscholingsprogramma's;
- hoogwaardige leerlingplaatsen en afstudeerfuncties creëren;
- diversiteit en inclusiviteit op de werkplek bevorderen;
- ontslagen en verslechtering van de arbeidsomstandigheden voorkomen;
- onderhandelen met vakbonden en collectieve overeenkomsten respecteren;
- de informatie- en raadplegingsrechten van werknemers respecteren.

Met vriendelijke groet,

Petra Bolster
Lid dagelijks bestuur en internationaal secretaris FNV